

Dr. Konkoly Tibor

(1924 – 2000)

A nagy generáció kiemelkedő tagjától, a mérnöki tudományok nemzetközileg elismert szakértőjétől, tanárunktól, mesterünkől, kedves munkatársunktól és hűséges barátunktól búcsúzunk. Váratlanul ragadta el a halál október 3-án. Előtte néhány nappal még együtt tanácskoztunk a Magyar Mérnökakadémia elnökségi ülésén. Hallgattuk okos gondolatait, hogyan kellene kiválasztanunk az egymillió mérnökakadémia-díjra azt a magyar mérnököt, akinek munkássága, eredményei a legjobban tükrözi a nemzeti ipar felemelkedéséhez szükséges értékrendet. Csillogó érveit hallgatva, örökösnék látszó fiatalágát megszokva nem figyeltünk fel fáradtnak látszó arcára. Pedig talán ekkor egy pillanatra kezünkbe vehettük volna a Párkák fonalát, Atropos ollóját...

Konkoly Tibor az 1942–1947 években a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem hallgatója volt. Jeles minősítésű gépészmérnöki diplomájával a Műegyetem Gillemot László professzor vezette Mechanikai Technológia Tanszékén kapott demonstrátori állást. Formálisan igaz, de életművét tekintve mégsem, hogy ez volt élete első és egyben utolsó munkahelye is. Huszonnégy évesen tanársegédi, 1950-ben adjunktusi, 1962-ben docensi, 1975-ben egyetemi tanári, nyugállományba vonulásakor, professor emeritus kinevezést kapott.

Egyetemi oktatói-kutatói tevékenységének fő témái: hőkezelés, hegesztéstechnológia, roncsolásmentes anyagvizsgálat. Rendszeresen tartott előadásokat az egyetem angol, német és francia nyelvű mérnökképző tagozatán. Kutatóként különösen a hegesztési varratok röntgenvizsgálata, radiográfiai felvételek értékelése, a fogyóelektródás védőgázos hegesztés, a varratfém ridegtörési jellemzői, acélok karbonitridálása, a hegesztés gépesítése, a fémek melegítése infravörös halogén sugárzókkal, acélkiválasztás és hőkezelés utáni tudajdonságbecslés számítógéppel segítve témakörökben ért el elismert eredményeket.

Az utóbbi évtizedben három nemzetközi kutató-fejlesztő projektet irányított: számítógépes hőkezelési adatban kidolgozása és oxikarbonitridált acélok vizsgálata a francia CETIM kutatóintézetrel; alumínium kompozitöntvények hőállósági vizsgálata az izraeli TECHION egyetemmel; és acélok védőgázos hegesztéssel készített varratainak ridegtörési vizsgálatai a bécsi műszaki egyetemmel.

Oktatói, kutatói, tudományos szervezési munkásságának eredményeit is összegző disszertációival a Magyar Tudományos Akadémián elnyerte a kandidátusi (1961), majd a műszaki tudomány doktora (1973) tudományos fokozatokat.

Alapító tagja (1990), két ciklusban elnökhelyettese, majd a minősítő bizottság elnöke volt a „másik”, a mérnöki ered-

ményeket nem annyira a specializációban, hanem inkább az integrációban, multidiszciplinárisan, a szinergikus hatásaiban elismerő Magyar Mérnökakadémiának.

Hazai és nemzetközi aktivitásában meghatározó volt GTE-tagsága. 1957 óta volt tagja (és ebből 15 évig vezetője is) a Roncsolásmentes Anyagvizsgáló Szakbizottságnak; elnöke volt 1981-1994 között a Hegesztési Szakosztálynak és 1973 óta a Hőkezelő Szakosztálynak.

Alapító- és két ciklusban megválasztott elnöke volt az 1995:XXVIII. törvénnyel létrehozott Magyar Szabványügyi Testületnek (MSZT; 1995). Csodálatos, vele született vezetői készségei és a különlegesen széles (műszaki és humán) kultúrája talán itt bontakoztak ki a legteljesebben, hazánk és mindannyiunk számára nagy értékeket megteremtve. A különböző érdekcsoportok (mint különösen a gyártók és a szolgáltatók – az ipartól az egészségügyig –, a felhasználók, forgalmazók, fogyasztók, tudományos és felsőoktatási intézmények, érdekvédelmi szervezetek stb.) nemzetgazdaságilag hatékony együttműködését nem könnyű egyensúlyban tartani. Az MSZT tagjaiból, az ügyviteli szervezetből és vezetőiből, sok kitűnő szólistából álló zenekarnak olyan kiváló, nemzetközi pódiumot képviselő karmestere volt, hogy disszonáns hangot sohasem hallhattunk. A közös munka egyik legnagyobb eredménye, hogy néhány hónapon belül elérjük az EU-csatlakozáshoz szükséges szabványossági szintet.

Kiterjedt nemzetközi tevékenységét jellemzi, hogy a Körmányzótanács választott tagja volt a Nemzetközi Hegesztési Intézetben (IIW), a Nemzetközi Hőkezelő Szövetségben (IFHT), a Roncsolásmentes Anyagvizsgálók Nemzetközi Testületében (ICNDT); elnök volt továbbá a Nemzetközi Hőkezelő Szövetségben és a Nemzetközi Hegesztési Intézetben.

Szerzője volt több, mint 50 külföldi és 60 hazai publikációnak. Ezek közül figyelmet érdemel az amerikai American Society of Materials (ASM) Handbook 4. kötete, a Treating kiadvány Computer Properties Prediction and Technology Planning in Heat Treatment of Steels fejezete, melyet felkérésre, szerzőtársakkal írt (ASM Handbook, vol. 4. ASM International, 1991., pp. 638-656.).

Számos kitüntetés és elismerése közül a legjelentősebbek: Gépipar Kiváló Dolgozója, GTE Pattantyús Ábrahám Géza-díj, GTE Bánki Donát-díj, GTE Egyesületi Érem, MTESZ-díj, IIW-díj, Széchenyi-díj, a Szlovák Hegesztési Intézet (VÚZ) és a Szlovák Hegesztési Szövetség (SZS) Josef Čabelka Emlékérme.

Mi, kedves egyesülete, folytatjuk munkáját, megőrizzük emléket és itt most koszorús költőnk sorait idézve búcsúzunk Tőle: „Nem hal meg az, ki milliókra költi / Dús élte kincsét, ámbár napja múl; / Hanem lerávnán, ami benne földi, / Egy éltető eszmévé finomul ...”

Hadas János